

Katsaus tieliikenteen turvallisuuteen

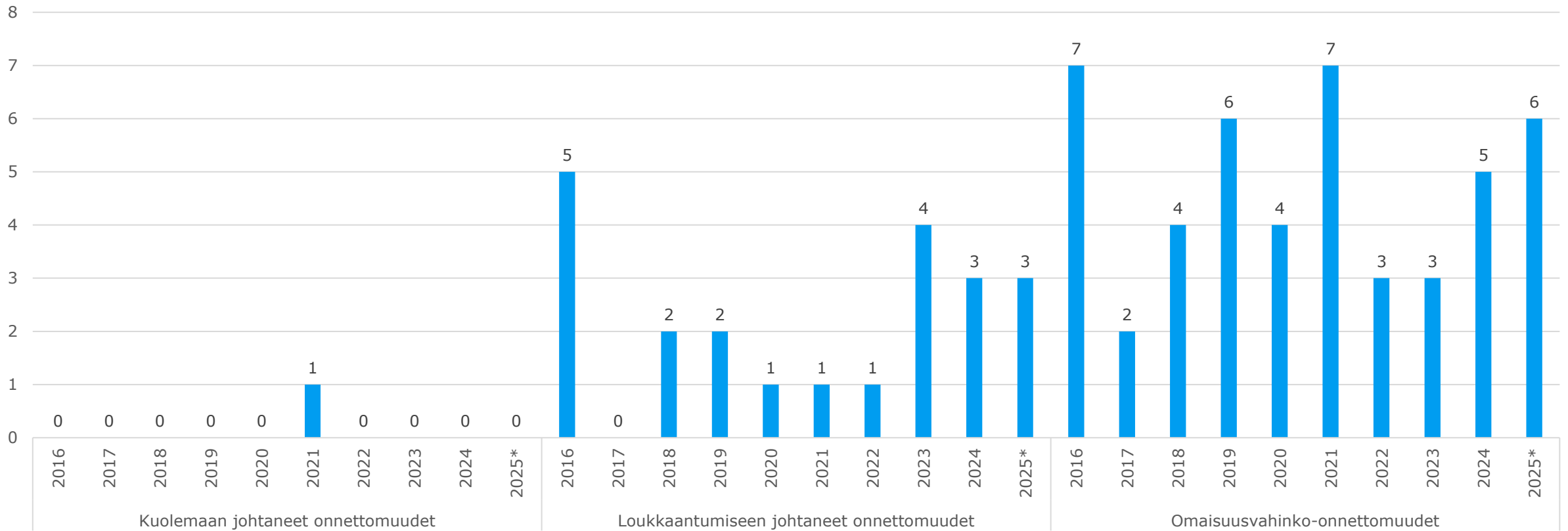
Rautalammin kunta

Huhtikuu 2026

Tieliikenneonnettomuudet vakavuuden mukaan

Lähde: Tilastokeskus, 2025* ennakkotieto

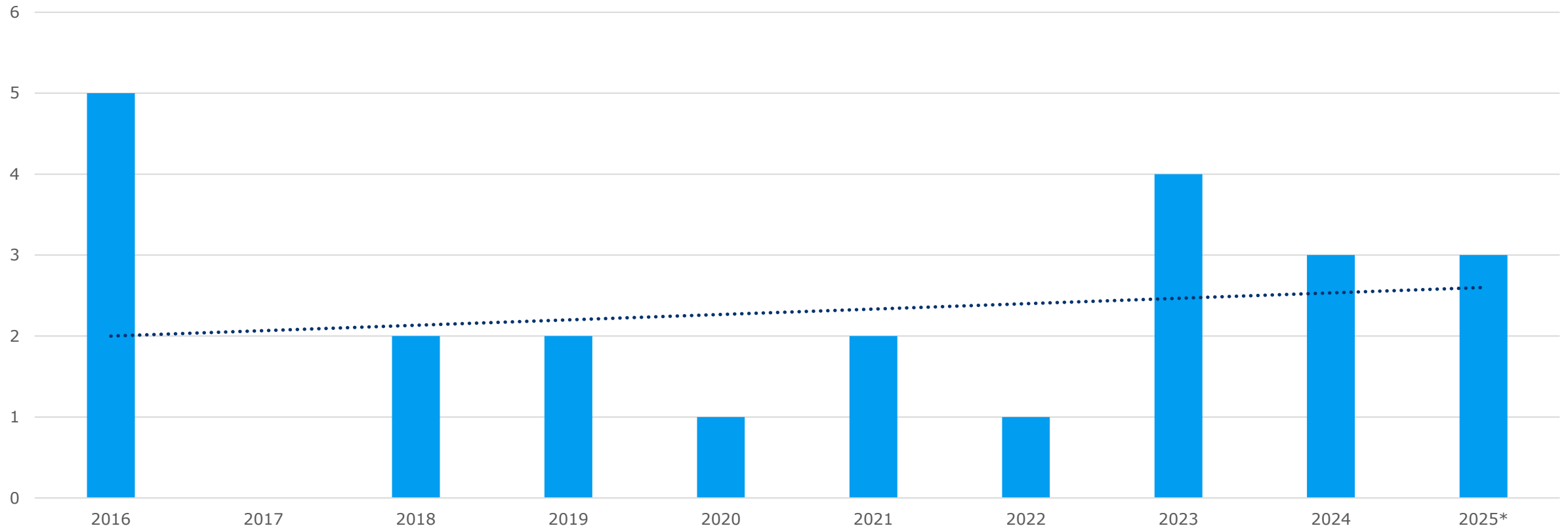
Tieliikenneonnettomuudet Rautalammin kunnan alueella

Henkilövahinkoon johtaneet tieliikenneonnettomuudet

Lähde: Tilastokeskus, 2025* ennakkotieto

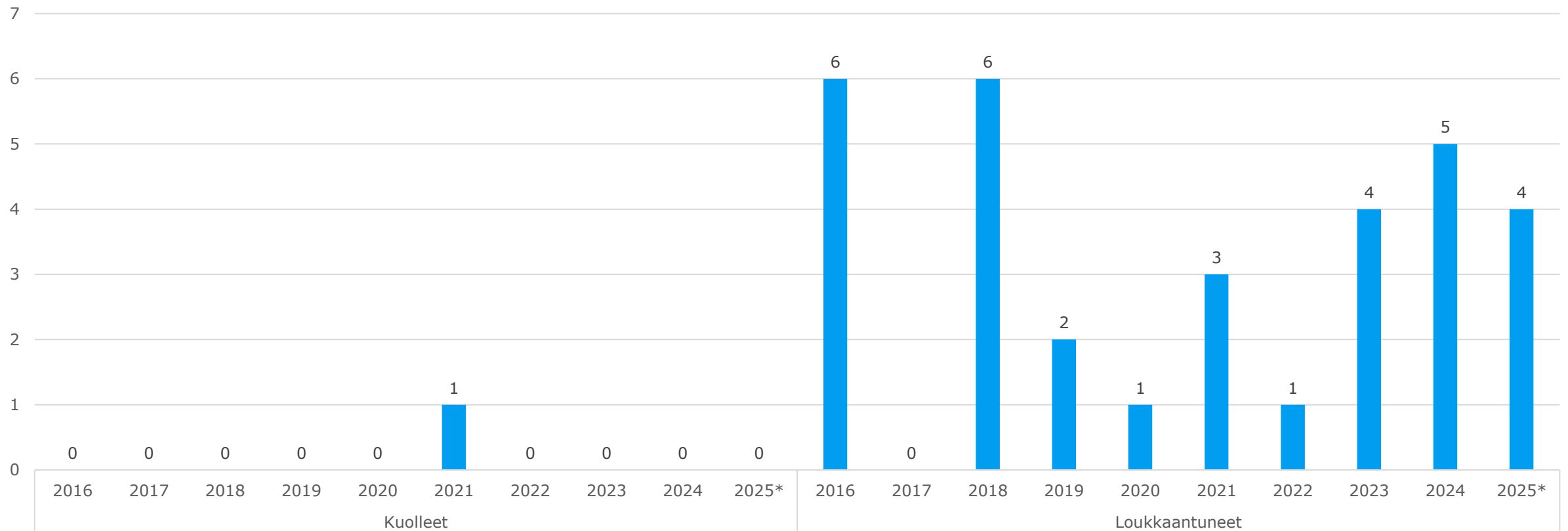
Kuolemaan ja loukkaantumiseen johtaneet tieliikenneonnettomuudet Rautalammin kunnan alueella

Henkilövahingot tieliikenneonnettomuuksissa

Lähde: Tilastokeskus, 2025* ennakkotieto

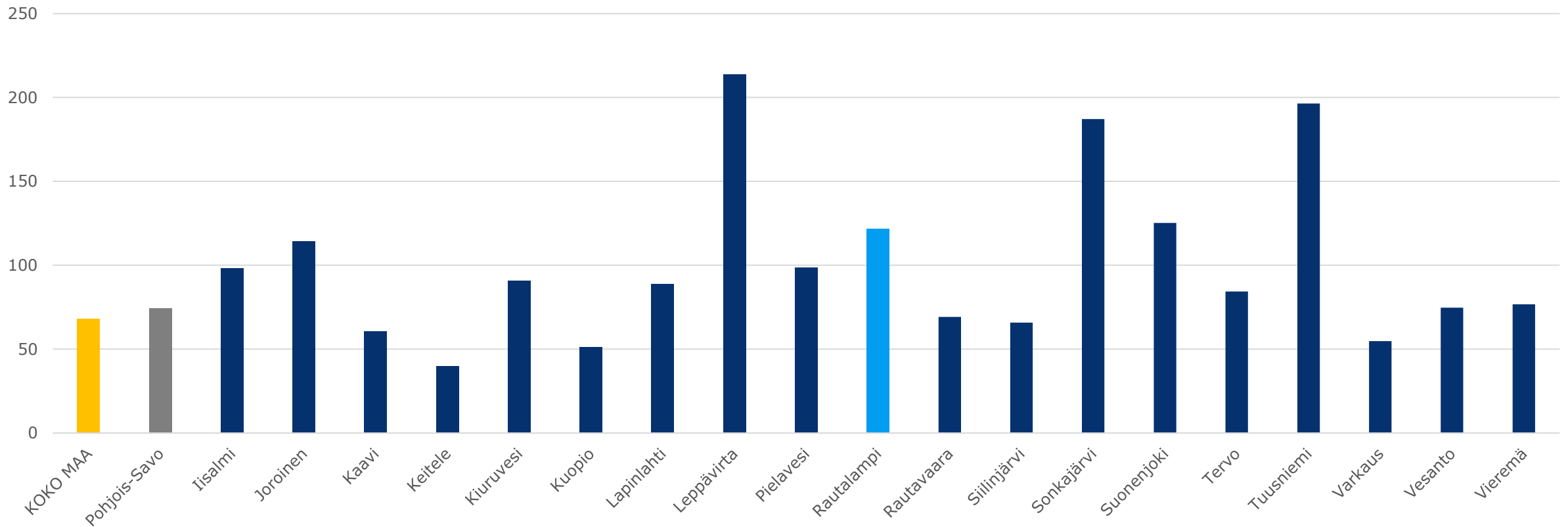
Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet ja loukkaantuneet Rautalammin kunnan alueella

Tieliikenteen henkilövahingot alueen asukasta kohden

Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2021-2025*

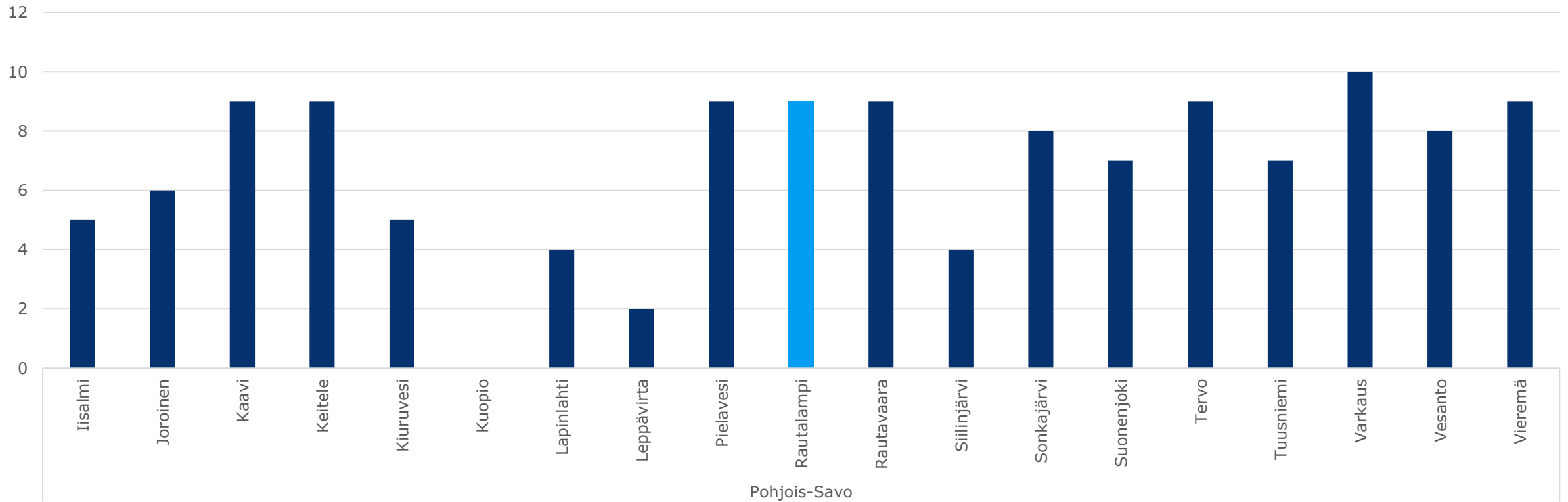
Tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet alueen 100 000 asukasta kohden Pohjois-Savossa

Liikennekuolemien nollavuosien määrä kunnissa

Lähde: Tilastokeskus 2016-2025*, kaikkien Suomen kuntien keskiarvo ~ 6/10

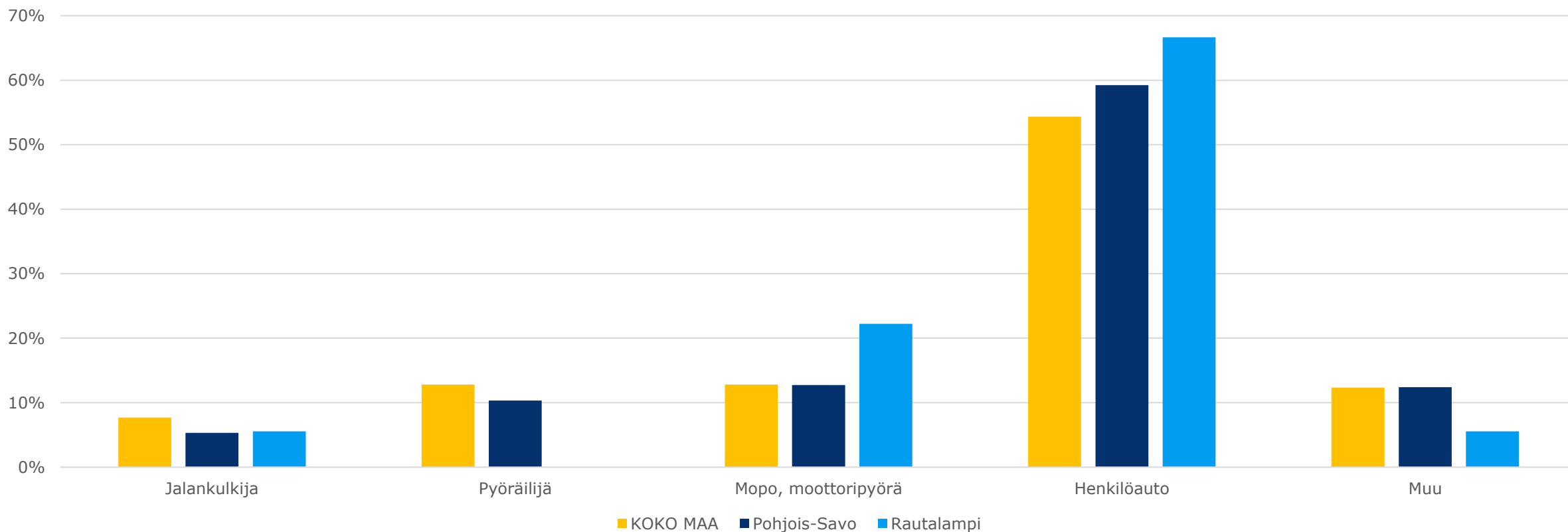
Liikennekuolemien nollavuosien määrä viimeisen kymmenen vuoden aikana
Pohjois-Savossa (Tavoitearvo on 10)

Tieliikenteen henkilövahingot tienkäyttäjärhmittäin (%)

Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2021-2025*, 2025 ennakkotieto

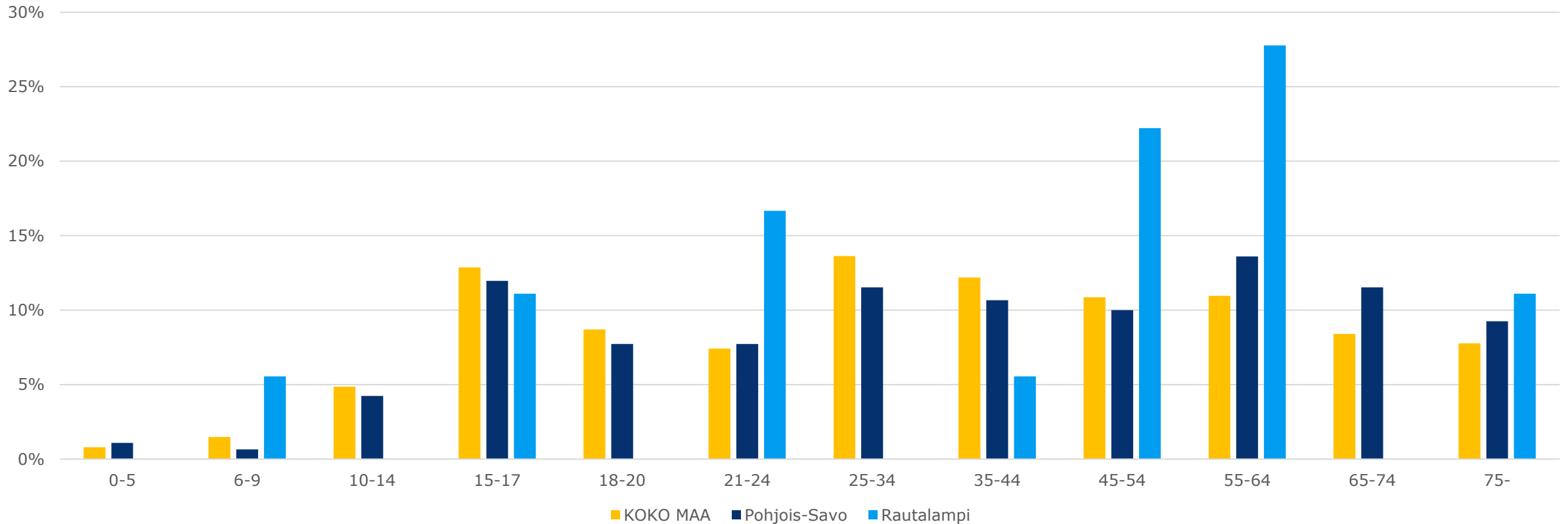
Tieliikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden jakauma (%) tienkäyttäjärhmittäin vertailualueilla

Tieliikenteen henkilövahingot ikäryhmittäin (%)

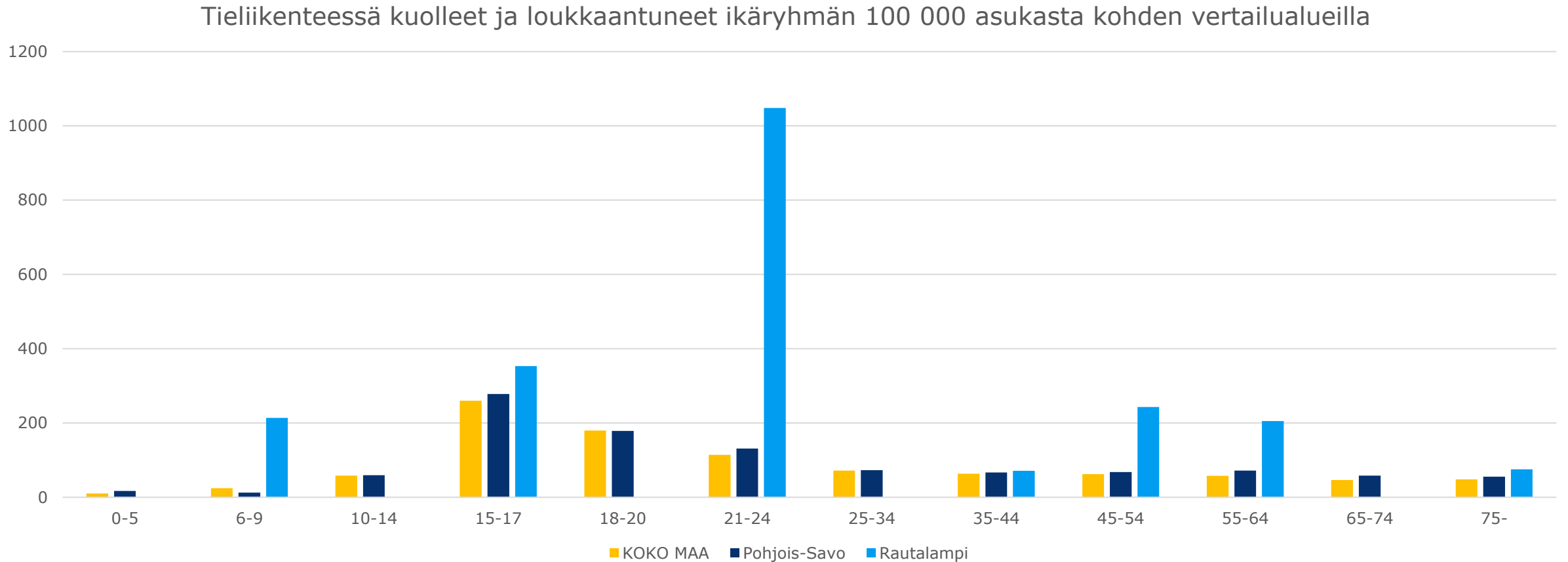
Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2021-2025*, 2025 ennakkotieto

Tieliikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden jakauma (%) ikäryhmittäin vertailualueilla

Onnettomuusriski ikäryhmittäin

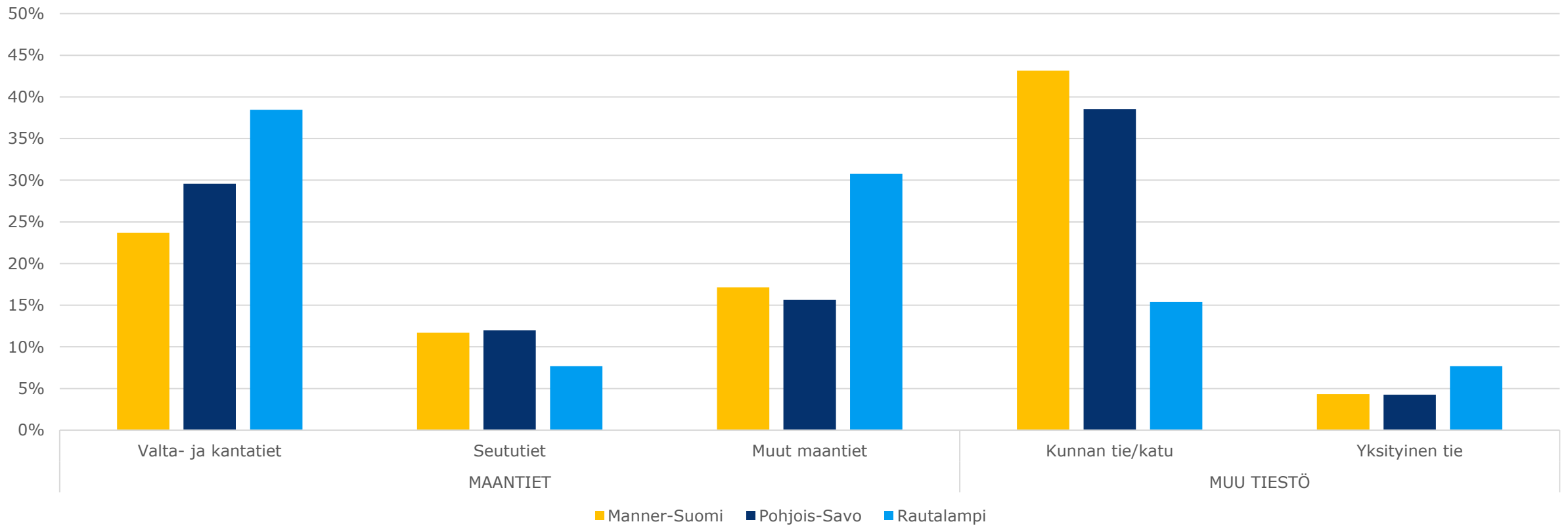
Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2021-2025*, 2025 ennakkotieto

Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet tielajeittain (%)

Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2021-2025*, 2025 ennakkotieto

Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet tielajin mukaan vertailualueilla (%)

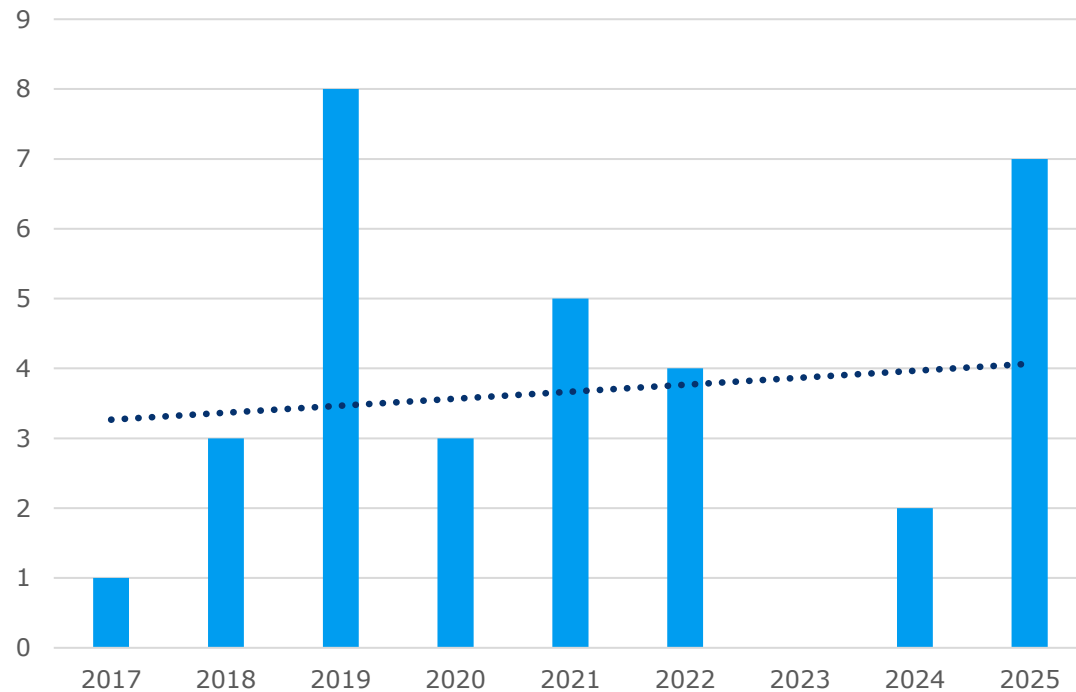

Hirvieläinkolarit

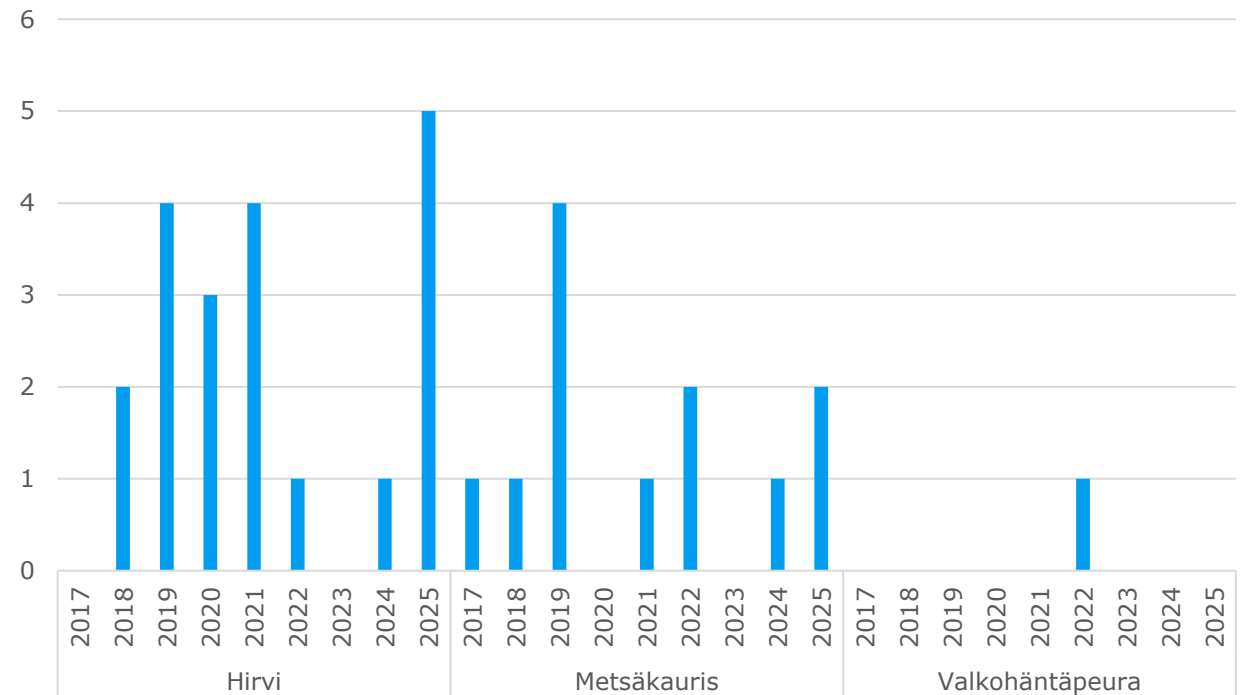
Lähde: Tilastokeskus, perustuu Riistakeskuksen tietoihin, ks. [kolarikartta](#)

(Huom! Suurin osa hirvieläinkolareista, etenkin peura- ja kauriskolarit, puuttuvat virallisesta tieliikenneonnettomuustilastosta)

Hirvieläinkolareiden kokonaismäärän kehitys Rautalammin kunnan alueella

Hirvieläinkolarit Rautalammin kunnan alueella eläinlajeittain

Liikenneonnettomuuksista aiheutuu inhimillisen kärsimyksen ohella yhteiskunnalle huomattavia taloudellisia kustannuksia. Kustannuksista merkittävä osa kohdistuu hyvinvointialueelle ja kuntasektorille. **Rautalammin kunnan alueella tapahtuvista tieliikenteen onnettomuuksista aiheutuu yhteiskunnalle vuosittain noin 1,1 miljoonan euron kustannukset.**

Liikenneonnettomuuksien taloudellisia menetyksiä ovat mm.:

- **Onnettomuustilanne:** Pelastustoimet, ensihoito, sairaankuljetus jne.
- **Sairaanhoido:** avoterveydenhoito, erikoissairaanhoido, potilassiirrot jne.
- **Kuntoutus ja muu avustaminen:** Kuntoutus, uudelleen koulutus, erikoiskoulutus, elämää avustavat järjestelyt
- **Työpanoksen menetys:** vähäinen, tilapäinen, merkittävä, pysyvä
- **Yksilön aineellinen hyvinvointi:** vähäinen, tilapäinen, merkittävä tai pysyvä ansioiden/kulutuksen menetys
- **Yksilön aineeton hyvinvointi:** vähäinen, tilapäinen, merkittävä elämänlaadun heikentyminen, elämän menetys
- **Muita onnettomuuteen liittyviä kustannuseriä:** mm. hätäkeskus, poliisi, ajoneuvovauriot, uhrien omaisuuden vauriot, lastivauriot, onnettomuuspaikan raivaus/ajoneuvojen siirto, infrastruktuurivauriot, onnettomuustutkinta, vakuutusten hallinnointi, oikeuslaitos.

Yksikkökustannusarvot kuvaavat vakavuudeltaan erilaisten onnettomuuksien keskimääräisiä kustannusseuraamuksia. Yksikköarvojen ja onnettomuustietojen perusteella voidaan laskea arvio liikenneturvallisuuden yhteiskuntataloudellisesta merkityksestä.

Valtakunnallisesti tieliikenteen kuolemien ja poliisin tietoon tulleiden loukkaantumisten yhteiskuntataloudellinen kustannus on noin 1,1–1,2 mrd. euroa vuosittain (Traficom).

	Reaali- taloudellinen kustannus	Yksilöllisen hyvinvoinnin menetys	Yhteensä
Kuolemaan johtanut onnettomuus	228 095	2 790 960	3 019 055
Vakavaan loukkaantumiseen johtanut onnettomuus	404 534	997 326	1 401 860
Lievään loukkaantumiseen johtanut onnettomuus	22 213	80 628	102 841
Henkilövahinko-onnettomuus	72 283	340 200	412 483
Vain omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus	2 230		2 230
Tieliikenneonnettomuus keskimäärin	35 449	178 800	214 249

Laskennassa käytetyt arvot

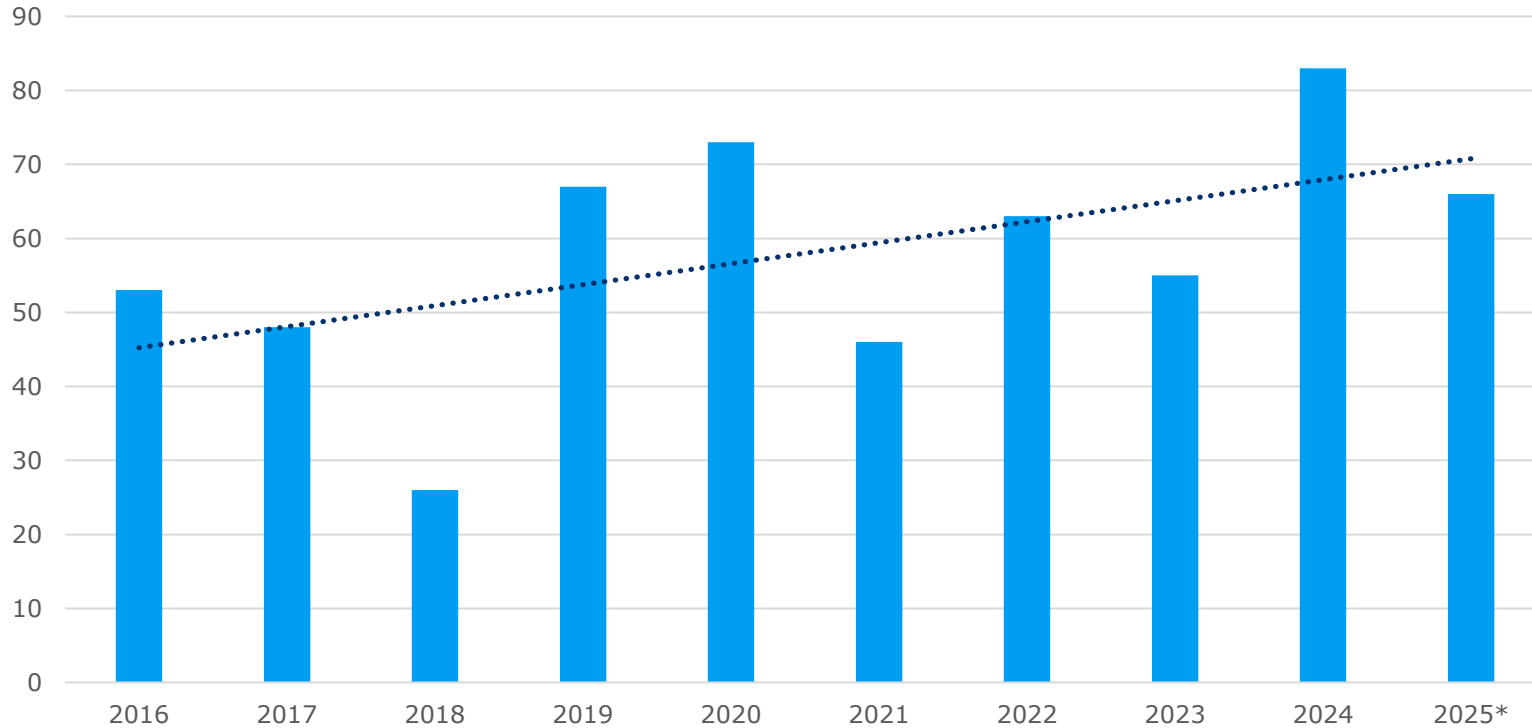
Lähde: Onnettomuuskustannusten yksikköarvot onnettomuustyyppiä kohti (Väylävirasto: https://julkaisut.vayla.fi/pdf12/vj_2020-48_tie-rautatieliikenteen_hankearvioinnin_web.pdf).

Lue lisää: <https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/tieliikenteen-onnettomuuskustannukset>

Viranomaisten tietoon tulleet liikenne rikokset

Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilasto, 2025* ennakko

Liikenne rikokset Rautalammin kunnan alueella

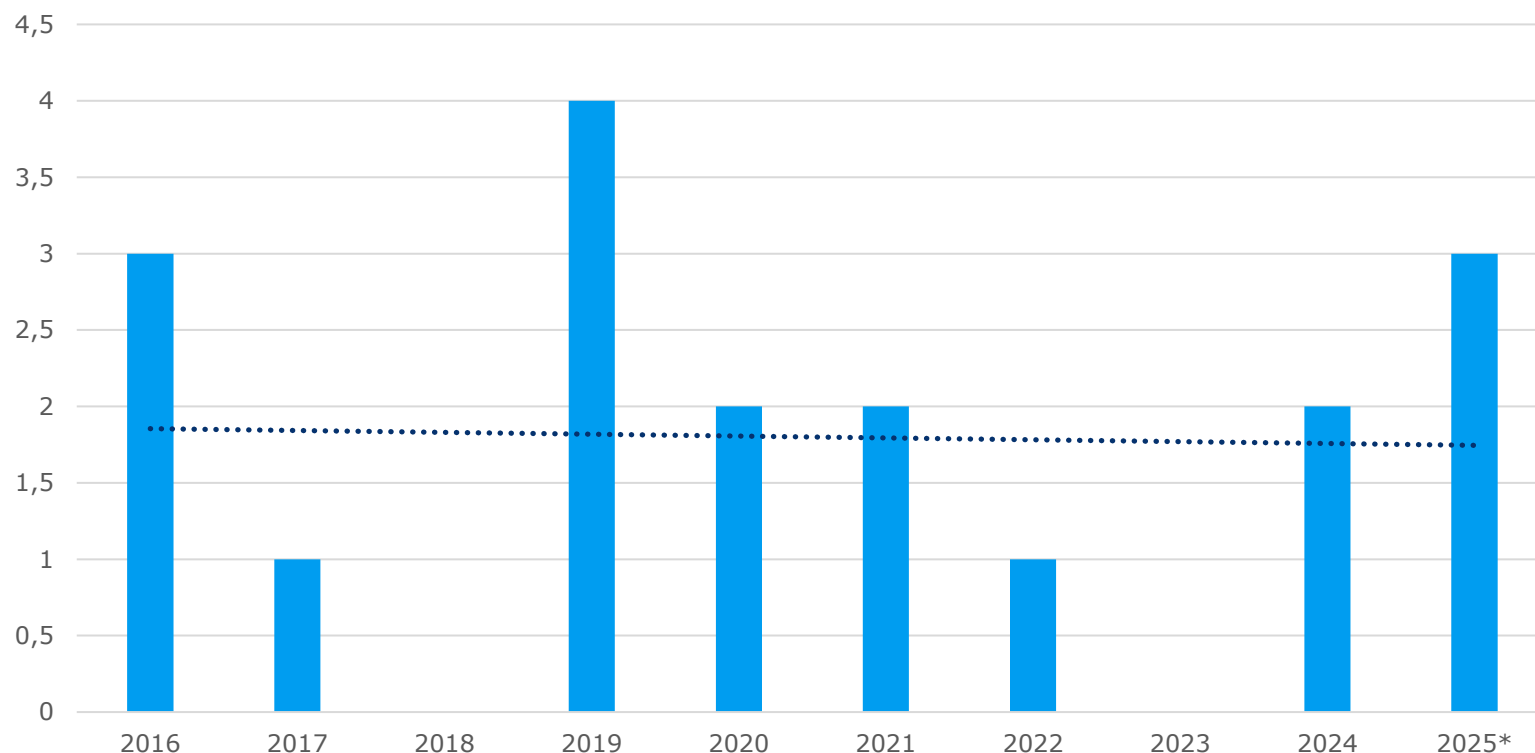

- Poliisi havaitsee liikenne rikoksia ja puuttuu niihin päivittäin. Usein liikenne rikokset paljastuvat poliisin liikenne valvonnan tai hälytystoiminnan yhteydessä. Liikenne rikos voi tapahtua myös vesillä, ilmassa tai raideliikenteessä.
- Liikenne rikoksista seuraamuksena on sakkoa tai vankeutta. Kaikki liikenteessä tapahtuvat rikkomukset eivät ole rikoksia, vaan ne käsitellään hallinnollisella liikenne virhemaksulla.
- Poliisi käsittelee havaitut liikenne rikokset usein paikan päällä sakkomenettelyssä. Vakavimmista rikoksista poliisi kirjaa rikos ilmoituksen. Joidenkin rikosten perusteella poliisi määrää myös ajokiellon.
- Lue lisää: <https://poliisi.fi/liikenne rikokset>

Törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset

Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilasto, 2025* ennakko

Törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset Rautalammin kunnan alueella

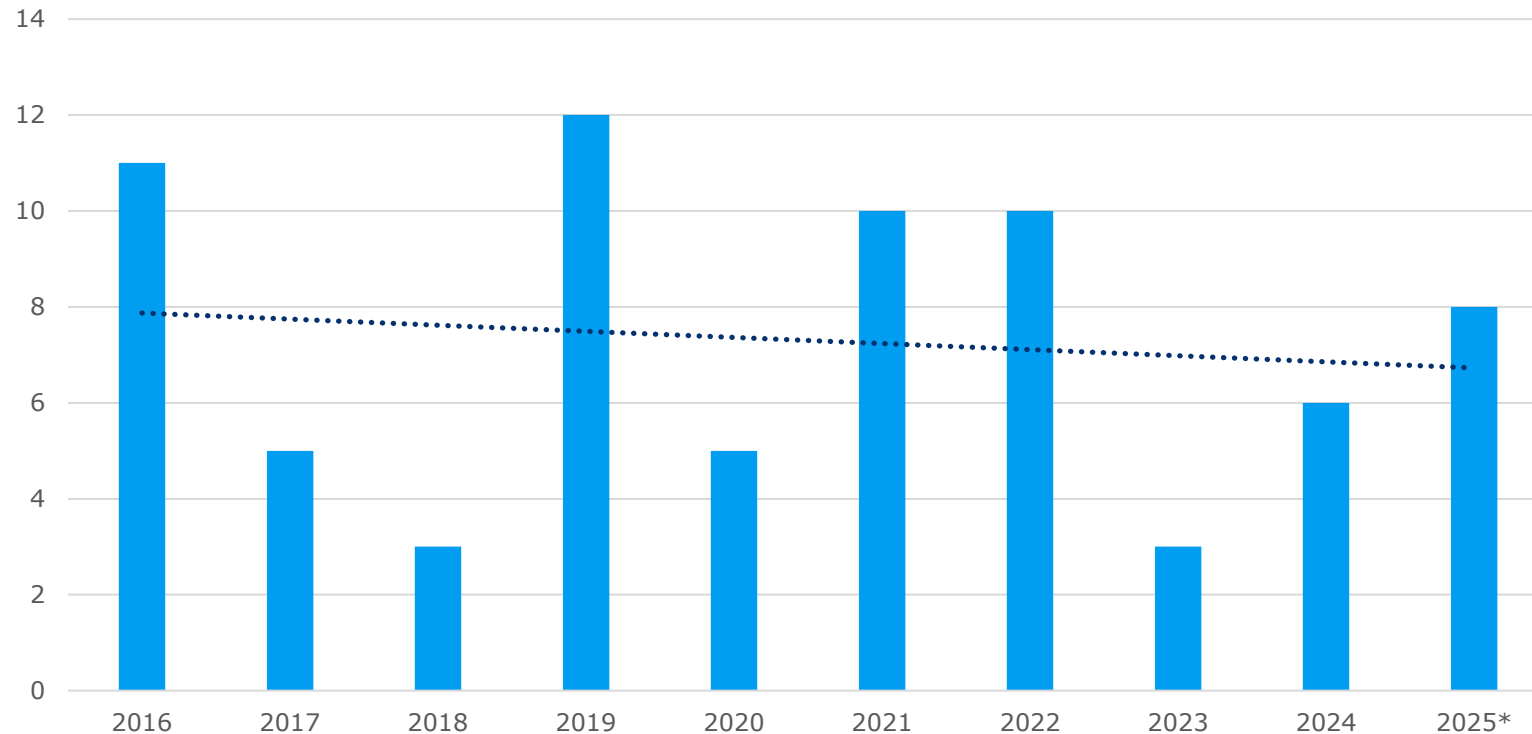

- Liikenneturvallisuuden vaarantamisella tarkoitetaan sitä, että toimintasi liikenteessä on omiaan vaarantamaan muiden turvallisuuden.
- Liikenneturvallisuuden vaarantaminen katsotaan törkeäksi silloin, kun esimerkiksi liikennesääntöjen rikkomisesta aiheutuu vakavaa vaaraa toisen hengelle ja terveydelle.
- Edellä mainittu voi tarkoittaa esimerkiksi huomattavan ylinopeuden ajamista. Törkeistä liikenneturvallisuuden vaarantamista yli puolet onkin seurausta merkittävistä ylinopeuksista.
- Lue lisää: <https://laki24.fi/liik-tieliikennenerikokset-torkealiikenteenvaarantaminen/>

Rattijuopumukset

Lähde: Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilasto, 2025* ennakko

Rattijuopumukset Rautalammin kunnan alueella

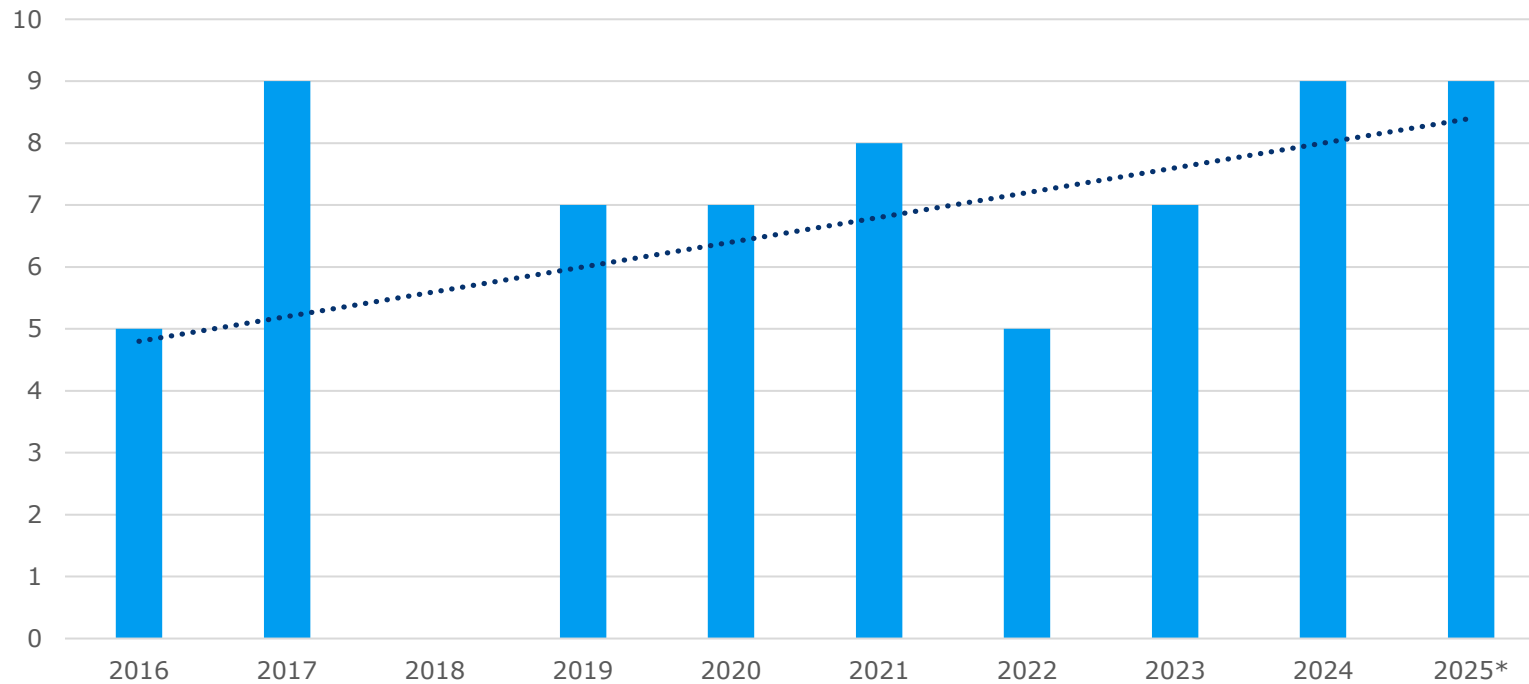

- Rattijuopumuksella tarkoitetaan kulkuneuvon kuljettamista päihtyneenä tai toimintakykyä liikenteessä haittaavan aineen vaikutuksen alaisena.
- Rattijuopumus moottorikäyttöisellä ajoneuvolla määritellään rikokseksi riippumatta siitä syylistyykö siihen maastossa, järven jäällä, tiellä tai missä tahansa.
- Rattijuopumuksen raja ylittyy, kun veren alkoholipitoisuus on vähintään 0,5 promillea. Törkeäksi rattijuopumus luokitellaan törkeäksi, jos veren alkoholipitoisuus on vähintään 1,2 promillea.
- Lue lisää aiheesta: <https://www.liikenneturva.fi/liikenteessa/rattijuopumus/>

Kulkuneuvon kuljettaminen ajo-oikeudetta

Lähde: Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilasto, 2025* ennakko

Kulkuneuvon kuljettaminen ajo-oikeudetta Rautalammin kunnan alueella

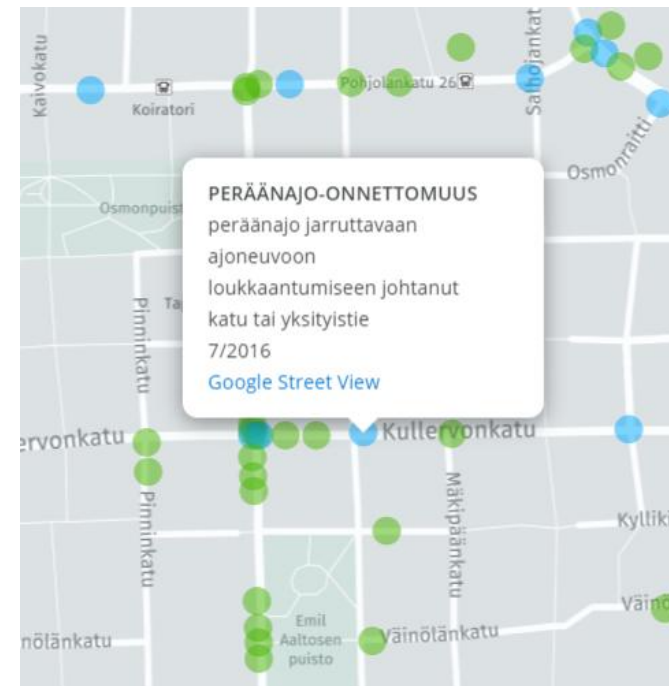
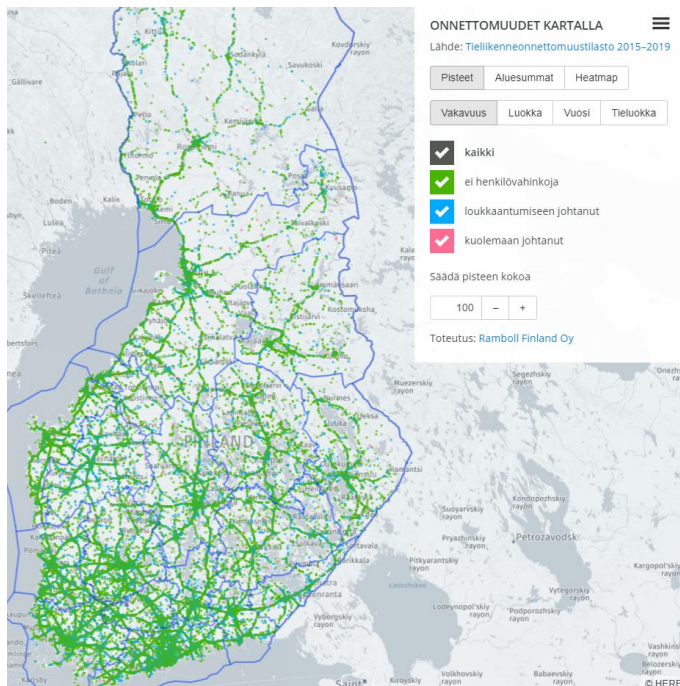
- Kulkuneuvon kuljettaminen ilman vaadittavaa ajo-oikeutta tai lupakirjaa on rikos, joka on säädetty Suomen rikoslaissa.
- Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta tarkoittaa, että henkilö kuljettaa, ohjailee tai ohjaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa, raitiovaunua, junaa, alusta tai ilma-alusta ilman asianmukaista lupakirjaa tai ajo-oikeutta.
- Ajo-oikeus voidaan menettää useista syistä, kuten:
  - Ajokortin puuttuminen: Henkilö ei ole koskaan hankkinut ajokorttia.
  - Ajokortin menettäminen: Ajokortti on voitu menettää rangaistuksena aikaisemmasta rikkomuksesta tai esimerkiksi ajoterveyssyistä.
  - Ajokortin vanheneminen: Jos ajokortti on vanhentunut, se ei ole enää voimassa.
- Lue lisää: <https://poliisi.fi/liikenne rikokset>

Linkkejä omatoimiseen tilastojen tutkimiseen

- Tieliikenneonnettomuuksien kuntatilastot (ns. viralliset poliisin tietoihin perustuvat tilastot):
<https://tieliikenneonnettomuudet.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Tieliikenneonnettomuudet/>
- Liikennevahinkoportti-palvelu sisältää tiedot 10 viimeisen vuoden aikana liikennevakuutuksesta korvatuista omaisuus- ja henkilövahingoista (Suomen kattavin kolaritilasto):
<https://www.lvk.fi/onnettomuustietoinstituutti/otin-liikennevahinkoportti/>
- Traficomien tilastokatsaukset tieliikenteen turvallisuudesta:
<https://tieto.traficom.fi/fi/node/9081?aihe=%255B595%252C657%255D&group=tieliikenne&limit=20&offset=0&query=&sort=updated>
- Liikenneturvan tilastot ja tutkimukset:
<https://www.liikenneturva.fi/tutkimukset/>
- Onnettomuustietoinstituutin tilastot ja julkaisut:
<https://www.lvk.fi/onnettomuustietoinstituutti/tilastot-ja-julkaisut/>

Rambollin ylläpitämät onnettomuuskartat

- Poliisin tilastot: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnettomuus/polisi/>
- Pelastuslaitoksen tilastot: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnettomuus/pelastuslaitos/>
- Riistakeskuksen tilastot (hirvieläinonnettomuudet): <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnettomuus/hirvielain/>

Onnettomuuskartat päivitetään tuoreimmalla datalla kerran vuodessa (maalis-huhtikuussa)

Tieliikenneonnettomuuksien määritelmä ja tilastojen peittävyys

- **Tieliikenneonnettomuus:** Henkilö- tai omaisuusvahinkoon johtanut tapahtuma, joka on sattunut tieliikennelain mukaan yleiselle liikenteelle tarkoitettulla tai yleisesti liikenteeseen käytetyllä alueella ja jossa on osallisena ainakin yksi liikkuva kulkuneuvo. Tieliikennelaisissa määriteltyjen ajoneuvojen lisäksi osallisiksi kulkuneuvoiksi luetaan myös raitiovaunu sekä juna tasoristeysonnettomuuksissa. Jalankulkijan yksittäinen onnettomuus, kuten kaatuminen tai liukastuminen, ei ole tieliikenneonnettomuus, vaikka se tapahtuisi yleisellä kulkuväylällä.
- **Tieliikenneonnettomuuksien tilastoinnin peittävyys:** Tilasto on kuolemaan johtaneitten onnettomuuksien osalta on sataprosenttinen (Huom! sairaskohtauksiin kuolleet poistetaan tilastoista). Loukkaantumisten osalta on arvioitu, että tilaston kattavuus on vain 20-30 % ja omaisuusvahinko-onnettomuuksien osalta vieläkin heikompi. Huonoin peittävyys on yksittäisonnettomuuksissa loukkaantuneista polkupyöräilijöistä.
- Pääsääntöisesti poliisin tilastojen puutteellisuudet johtuvat joko siitä, etteivät onnettomuudet tule lainkaan poliisin tietoon (ei soiteta 112), tai siitä että poliisi ei käy onnettomuuspaikalla (tilanteen saattaa hoitaa esim. ensihoito, pelastuslaitos tai rajavartiolaitos). Puuttuvista loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista valtaosa on lieviä loukkaantumisia, sillä tieliikennelaki velvoittaa ilmoittamaan onnettomuudesta poliisille vain, jos joku on loukkaantunut vakavasti. Tosin myös vakavasti loukkaantuneista vuonna 2024 peräti 66 %:ssa onnettomuus ei ollut tullut poliisin tietoon.
- Vuoden 2015 lopussa Poliisihallitus linjasi, että poliisi käy peuraonnettomuuspaikalla ainoastaan silloin, kun onnettomuudessa on tapahtunut henkilövahinkoja tai olosuhteet muutoin edellyttävät poliisin läsnäoloa. Tämän myötä valtaosa peuraonnettomuuksista putosi virallisen tilaston ulkopuolelle. Riistakeskuksen tilastot hirvieläinkolareista löytyvät täältä: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onh/hirvielain/>

Lisätietoja

Pauliina Järvinen, Ramboll Finland Oy

Teemu Kinnunen, Ramboll Finland Oy

Pohjois-Savon liikenneturvallisuustoimijat